

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішенням Вченої Ради

від

ПОЛОЖЕННЯ

ПРО РЕПОЗИТАРІЙ НАЦІОНАЛЬНОЇ МЕТАЛУРГІЙНОЇ АКАДЕМІЇ УКРАЇНИ

Дане Положення про репозитарій Національної металургійної академії України – визначає основні поняття, найменування, склад, призначення, завдання та регламентує основні засади організації та управління електронним репозитарієм академії.

1. Загальні положення

1.1. **Інституційний репозитарій** Національної металургійної академії України – відкритий електронний архів, що накопичує, зберігає, розповсюджує та забезпечує довготривалий, постійний та надійний доступ через Інтернет до матеріалів наукового, освітнього та навчально-методичного призначення створених працівниками будь-якого структурного підрозділу, а також докторантами, аспірантами та студентами НМетАУ.

1.2. Основні терміни та поняття:

1.2.1. **Автор** – фізична особа, яка своєю творчою працею створила твір і якій належать майнові права інтелектуальної власності на нього відповідно до Цивільного кодексу України, Закону України «Про авторське право та суміжні права», іншого закону чи договору.

1.2.2. **Твір** – результат літературної, наукової творчої діяльності автора, створений за особистою ініціативою, на замовлення чи в порядку виконання службових обов'язків. Літературно-письмові твори – книги, брошури, статті, конспекти лекцій, аналітичні огляди, звіти, презентації тощо; ілюстрації, аудіовізуальні твори; твори образотворчого мистецтва; фотографічні твори; інші твори, представлені в електронній (в тому числі цифровій) формі, яку може зчитувати комп'ютер.

1.2.3. **Відкритий доступ** – розміщення у мережі Інтернет повних текстів матеріалів, доступ до яких дозволений авторами. Технічне здійснення доступу всім охочим надається у будь-який час і без обмежень.

1.2.4. **Депонування** – розміщення твору в Репозитарії

1.2.5. **Депозитор** – особа, яка розміщує твір в Репозитарії.

1.2.6. **Договір приєднання** – договір, умови якого встановлені Національною металургійною академією України і який може бути укладений лише шляхом приєднання автора до договору в цілому. Автор не може запропонувати свої умови договору (п.1 ст.634 Цивільного кодексу України).

1.3. Інтелектуальні права

1.3.1. Інтелектуальні права на твір включають виняткове право і особисті немайнові права.

1.3.2. Особисті немайнові права автора включають право авторства, право на ім'я, право на недоторканість твору, право на оприлюднення твору.

1.3.3. Виняткове (виключне) право – це майнове право. Виняткове право може належати одному або декільком фізичним чи юридичним особам (правовласникам). Правовласник може на свій розсуд вирішувати або забороняти іншим особам використання результату його інтелектуальної діяльності.

1.4. Найменування репозитарію

1.4.1. Повна назва:

українською мовою - репозитарій Національної металургійної академії України

англійською мовою – Repository National Metallurgical Academy of Ukraine

1.4.2. Скорочена назва:

українською мовою - РНМетАУ

англійською мовою - RNMetAU

1.5. Репозитарій формується та функціонує відповідно до:

1.5.1. Положення про бібліотеку Національної металургійної академії України (далі – НМетАУ).

1.5.2. Закону України «Про бібліотеки і бібліотечну справу» (№ 32/95-ВР від 27.01.1995).

1.5.3. Закону України «Про авторське право і суміжні права» (№ 3793-12 від 23.12.1993), що встановлює авторське право на комп'ютерні програми для ЕОМ, електронні видання, бази даних, літературні письмові твори.

1.5.4. Закону України «Про національну програму інформатизації» (№ 74/98-ВР від 04.02.1998) та Закону України «Про основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007-2015 роки (№ 537-V від 09.01.2007), які визначають стратегію розв'язання проблем забезпечення інформаційних потреб та інформаційної підтримки соціально-економічної, екологічної, науково-технічної, національно-культурної та іншої діяльності».

1.5.5. Закону України «Про електронні документи та електронний документообіг», який поширюється на відносини, що виникають у процесі створення, відправлення, одержання, зберігання, використання електронних документів.

1.5.6. Закону України «Про захист інформації в автоматизованих системах» (№ 80/94-ВР від 05.07.1994), який встановлює основи регулювання правових відносин щодо

захисту інформації в автоматизованих системах за умови дотримання права власності громадян України на інформацію та права доступу до неї.

1.5.7. ДСТУ ГОСТ 7.1: 2006. СІБВС. Бібліографічний запис. Бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила складання.

1.5.8. ГОСТ 7.82 – 2001. Библиографическая запись. Библиографическое описание электронных ресурсов (міждержавний стандарт).

2. Призначення, завдання та функції репозитарію

2.1. Основне призначення репозитарію RNMetAU – накопичення, систематизація та зберігання в електронному вигляді інтелектуальних продуктів університетської спільноти, надання відкритого доступу до них засобами Інтернет-технологій, розповсюдження цих матеріалів у середовищі світового науково-освітнього товариства.

2.2. Основні завдання:

2.2.1. Створення організаційної, технічної та інформаційної інфраструктури для централізованого і довготривалого зберігання в електронному вигляді наукових, освітніх та навчально-методичних документів Національної металургійної академії України, а також їх поширення в мережі Інтернет у відкритому доступі;

2.2.2. Сприяння зростанню позитивного іміджу НМетАУ шляхом представлення його наукової продукції у глобальній мережі, збільшення звернень до наукових публікацій працівників академії та їх цитувань;

2.2.3. Сприяння збільшенню наукометричних показників працівників академії;

2.2.4. Створення надійної і доступної системи обліку публікацій наукових робіт підрозділів та окремих працівників НМетАУ.

2.2.5. Сприяння академічній доброчесності.

2.3. Основні функції:

2.3.1. Освітня, що сприятиме забезпеченню сучасного навчального процесу.

2.3.2. Наукова, що спрямована на розвиток науково-дослідницької роботи.

2.3.3. Довідково-інформаційна, що спрямована на задоволення інформаційних запитів освітнього характеру.

3. Управління репозитарієм

3.1. Загальне управління репозитарієм RNMetAU здійснює Координаційна рада з питань розвитку репозитарію, до якої входять: перший проректор, директор бібліотеки, начальник комп'ютерного центру, керівник навчально-наукового центру, ведучий редактор редакційно-видавничого відділу.

3.2. Основним виконавцем створення та розвитку репозитарію виступає бібліотека НМетАУ. З числа її фахівців визначається адміністратор репозитарію.

3.3. Технічну та програмну підтримку, збереження електронних документів репозитарію забезпечує комп'ютерний центр НМетАУ.

3.4. Усі суперечливі питання щодо створення та поповнення репозитарію RNMetAU вирішує Координаційна рада.

4. Склад та структура репозитарію

4.1. Репозитарій відкритого доступу RNMetAU є універсальним за змістом науковим зібранням. Основу структури репозитарію складають спільноти – галузі знань (в алфавітному порядку), які далі поділяються на галузеві розділи. У кожному розділі спільноти можуть створювати колекції: «Наукові роботи», «Методичні видання», «Навчальні матеріали», «Наукові роботи студентів» та ін.

4.2. Тематичний склад колекцій визначається інститутами та факультетами відповідно до специфіки їх діяльності. До репозитарію можуть бути залучені:

4.2.1. Статті, монографії, підручники, методичні матеріали, тематичні збірки, матеріали конференцій (препринти або постпринти).

4.2.2. Наукові публікації представників НМетАУ, здійснені в інших видавництвах, за умови відсутності заборони на їх розміщення в репозитарії з боку видавництва.

4.2.3. Автореферати дисертацій та дисертації, що захищені працівниками НМетАУ.

4.2.4. Інші матеріали наукового, освітнього або методичного призначення за бажанням їх автора.

4.3. За видами електронних ресурсів репозитарій не має обмежень. Це можуть бути: електронні числові дані, електронні картографічні дані, електронні зображення (відео, презентації), електронні звукові дані, електронні інтерактивні мультимедіа ресурси.

4.4. Хронологічні рамки електронних ресурсів, призначених для репозитарію, не встановлюються.

4.5. За рівнем доступності документи в репозитарії можуть бути у відкритому доступі або за бажанням автора у авторизованому доступі.

5. Принципи створення і функціонування репозитарію

5.1. RNMetAU є веб-орієнтована, кумулятивна та постійна база даних (цифрових копій документів), що визначені однією організацією – НМетАУ.

5.2. Репозитарій RNMetAU створюється за допомогою програмного забезпечення відкритого доступу DSpace, розробки Масачусетського технологічного інституту, що підтримує протокол обміну метаданими OAI-PMH (Open Access Initiative Protocol for Metadata Harvesting), дозволяючи тим самим інтегрувати електронний репозитарій у міжнародні реєстри ROAR, OpenDOAR та інші.

5.3. Репозитарій поповнюється документами шляхом самоархівування твору автором або шляхом передачі документу до бібліотеки для його архівування бібліотечним фахівцем. Для отримання можливості самоархівування автори повинні зареєструватись в

RNMetAU та отримати відповідні права для роботи. Адміністратор репозитарію реєструє авторів, надаючи їм права депозитора.

5.4. Депозитором може бути як автор, так і уповноважений працівник бібліотеки. За бажанням автора його роботу може розміщувати у репозитарії депозитор-бібліотекар. При цьому автор надає у бібліотеку електронну версію роботи в будь-якому форматі, що може бути прочитаний комп'ютером, і набір ключових слів двома мовами: українською та англійською.

5.5. Підтримуються всі файлові формати, в яких створені ресурси. Однак, для використання рекомендуються певні формати у кожному з видів:

ФОРМАТИ, ЩО РЕКОМЕНДУЮТЬСЯ ДЛЯ ЗАСТОСУВАННЯ, ПРИ РОЗМІЩЕННІ МАТЕРІАЛІВ		
МАТЕРІАЛИ	НАЗВА ФОРМАТУ	РОЗШИРЕННЯ
Текст	Adobe PDF, Microsoft Word	pdf, doc, docx
Презентація	Microsoft PowerPoint	ppt
Таблиці	Microsoft Excel	Xls, xlsx
Зображення	JPEG, GIF	Jpg, gif
Аудіо	WAV, MP3	wav, mp3
Відео	MPEG	mpeg, mpg, mpe

5.6. Роботи студентів (магістрів, бакалаврів), докторантів і аспірантів будуть розміщені за наявності рекомендації або рецензії наукового керівника.

5.7. На прохання автора електронна публікація вилучається з відкритого доступу або замінюється прихованою формою повного тексту. Це здійснюється бібліотекарем-депозитором.

5.8. Публікації, що передаються у репозитарій, забезпечуються заголовками, прізвищами авторів, анотацією (за бажанням автора) мовою оригіналу та ключовими словами українською, російською та англійською мовами.

6. Договір приєднання

6.1. Відкритий доступ не відмінює авторського права. Особисті немайнові права автора не відчужувані і зберігаються за ним незалежно від способу публікації. Виняткове право на твір автор реалізує, добровільно ухвалюючи рішення про представлення своєї публікації в Інтернет і підтверджуючи це у Авторському договорі в електронному або паперовому вигляді.

6.2. Твір не може бути розміщений у RNMetAU, якщо він порушує права людини на таємницю її особистого та сімейного життя, завдає шкоди громадському порядку, здоров'ю та моральному стану особистості, містить інформацію, що охороняється державою.

6.3. Підписуючи Договір приєднання, автор передає НМетАУ на безоплатній основі невиняткові права на використання твору, а саме:

6.3.1. На внесення твору у базу даних RNMetAU.

6.3.2. На відтворення твору чи його частин у електронній формі, не змінюючи її змісту.

6.3.3. На виготовлення електронних копій твору для постійного архівного зберігання.

6.3.4. На використання твору без одержання прибутку та на виготовлення його копій для некомерційного розповсюдження.

6.3.5. На представлення електронних копій твору для відкритого доступу в мережі Інтернет.

6.4. У Договорі приєднання автор підтверджує, що розміщуючи роботу у RNMetAU, він не порушує прав третіх осіб (інших авторів або видавництв).

6.5. У Договорі приєднання автор підтверджує, що на момент розміщення твору у RNMetAU лише йому належать виняткові майнові права на твір, що вони ні повністю, ані частково нікому не передані (не відчужені), що майнові права на твір ні повністю, ані в їх частині не є предметом застави, судового спору або претензій з боку третіх осіб.

6.6. Автор несе всі види відповідальності перед третіми особами, що заявили свої права на твір, відшкодовує НМетАУ всі витрати, спричинені позовами третіх осіб про порушення авторських та інших прав на твір.

6.7. У випадку, коли твір створено у співавторстві, кожний з авторів приймає умови цього договору, розміщуючи такий твір в RNMetAU.

6.8. Автор зберігає за собою право використовувати самостійно чи передавати аналогічні права на використання твору третім особам.

6.9. Договір приєднання може бути розірваний на вимогу автора, якщо він позбавляється майнових прав на твір, які мав на момент його розміщення у репозитарії, а також якщо договір містить інші умови, обтяжливі для автора. В такому випадку автор через адміністратора вилучає роботу з репозитарію.

7. Прикінцеві положення

7.1. Всі зміни та доповнення до Положення вносяться наказом ректора про внесення змін та доповнень або про затвердження нової редакції Положення.

7.2. При затвердженні нової редакції попереднє Положення втрачає чинність.